Planovi

Koprivnjak, Veronika

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:215:245742

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

VERONIKA KOPRIVNJAK

DIPLOMSKI RAD

ZAGREB, 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
NASTAVNIČKI ODSJEK

DIPLOMSKI RAD

PLANOVI

Studijski program: Diplomski sveučilišni studij likovna kultura, smjer: Nastavnički
Predmet: Grafika i primijenjena grafika
Studentica: Veronika Koprivnjak
Mentor: doc. dr. art. Igor Čabraja

Zagreb, rujan, 2021.

SAŽETAK

Tema ovog diplomskog rada su planovi te usporedba, sinergija i međusobno ispreplitanje osobnih (emocionalnih) i prostornih (objektivnih) planova. Odabravši temu planova, dobila sam mogućnost da se intenzivnije pozabavim preispitivanju vlastitih želja, mogućnosti i stavova koji slijede u bližoj ili daljnjoj budućnosti, a isto tako da sintezom, analizom i proučavanjem stručne i znanstvene literature stvorim jasniju podjelu planova te jasniju mentalnu predodžbu svojih mogućnosti i želja za realizaciju vlastitih planova. Istraživanje i proučavanje ove teme dovele su do izvedenog vizuala koji simbolički prikazuje moju vlastitu borbu i težnju za ostvarenjem svojih osobnih i prostornih planova.

SUMMARY

The topic of this thesis is plans and comparisons, synergy and intertwining of personal (emotional) and spatial (objective) plans. By choosing the topic of plans, I was given the opportunity to more intensely examine my own desires, possibilities and attitudes that follow in the near or distant future, as well as the synthesis, analysis and study of professional and scientific literature to create a clearer division of plans and a clearer mental image to realize their own plans. Research and study of these themes have led to a derived visual that symbolically depicts my own struggle and aspiration to realize my personal and spatial plans.

SADRŽAJ

PROSTORNI PLANOVI..... 1
LIKOVNI RAD I POVEZNICA S TEMOM..... 5
ZAKLJUČAK..... 6
LITERATURA 8

PROSTORNI PLANOVI

Plan: - unaprijed utvrđen tijek kakva djelovanja; nacrt, program, osnova, projekt

- u likovnoj umjetnosti, svaka stvarna ili zamišljena vertikalna površina paralelna s plohom na kojoj je slika izvedena[1]

Planovi u likovnoj umjetnosti služe kako bi se prikazao privid prostora na dvodimenzionalnoj plohi. Koristim slikarske planove, te ih reinterpretiram i rekomponiram u prostorne planove (pri tome mislim na prostorne planove čija definicija slijedi u nastavku). U grubo, definicija prostornog plana je: *dio općega društvenog plana na temelju kojega se ostvaruje politika urbanizacije i prostornoga uređenja u skladu s razvojem, gospodarskom i socijalnom politikom države i buduće iskorištavanje zemljišta.*[2] Primjećujemo da se ta definicija odnosi na geografske pojedinosti nekog mjesta i upravo zbog toga sam odabrala ovaj pojam kao bitan segment mog diplomskog istraživanja. Temelj ovog diplomskog rada su bili grafički dubokotisni otisci koji prikazuju imaginarna masivna brda zagorskih bregova. Taj pejzaž, prostorni plan Hrvatskog Zagorja je temelj za stvaranje osobnih planova koje želim dostići i kojima težim.

Još jedan pojam plana s kojim se bavim i kojeg istražujem je filmski plan. Plan koji koristim u prikazu pejzaža je široki plan. Široki ili totalni plan u filmu ima određenu psihološku i metafizičku funkciju te daje autoru mogućnost za upotrebu autorovog kadra (izrazitije preobrazbe, maštovitost).[3] Vjerujem da sam taj plan odabrala podsvjesno upravo zbog toga što su za mene predstavljali idealizaciju, pamćenja koja su zauvijek spremljena u mojoj memoriji, sva ta sjećanja skupljena na jednom mjestu. Ta sjećanja su idealizirana, ponekad izmijenjena do te mjere da se vjerojatno kose sa stvarnošću, a opet za mene itekako stvarna. Postajući svjesna te idealizacije koristim crnu boju koja je teška, gusta, dominira cijelim formatom i jede bjelinu papira. Crna boja je simbol brige i tereta koji dolaze sa svim tim sjećanjima i javile su

[1] https://jezikoslovac.com/word/8tqq (posjećeno 08.09.2021.)
[2] http://struna.ihjj.hr/naziv/prostorni-plan/2085/ (posjećeno 07.07.2021.)
[3] https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=48569 (posjećeno 08.09. 2021.)

se kada sam osvijestila da moram krenuti s racionalnim planiranjem i stvaranjem samostalnog, vlastitog života.

Kako bih krenula u istraživanje, bilo je potrebno osloboditi se poznatih prostornih planova te se kroz pletenje poznatih motiva brežuljaka igram s planovima; ono što je nekad trebalo biti iza, sada se ritmično izmjenjuje, pa u jednom trenu taj mali segment bude u prednjem planu, a ubrzo nakon toga bude u stražnjem. Planovi su pomiješani, nejasni te stvaraju određenu konfuziju i novi imaginarni prostorni plan.

Planovi - detalj

Planovi - grafički otisci, postav u prostoru

OSOBNI PLANOVI

Plan - unaprijed utvrđen skup mjera kojima se predviđa ostvarenje određenih zadataka i vrijeme u kojemu ih treba izvršiti

- zamisao o onome što treba izvršiti da se postigne željeni cilj

Planiranje - proces i efekt organizacije metodom i strukturom ciljeva postavljenih u vremenu i prostoru

- svjesna i odgovorna razrada bilo koje vrste projekta[4]

Osobni planovi su neizbježni dio naše prirode. Priroda čovjeka je da planira događaje, stvari, navike i postupke kako bi stigao do nekog određenog cilja. U ljudskoj prirodi je da čovjek planira i da unaprijed utvrdi određeni tijek djelovanja.

…virtualni svijet je poput sobe s dvoja vrata: jedna se otvaraju prema svijetu mašte, a druga prema stvarnom svijetu. Dvoja bi vrata trebala biti otvorena i povezana jer stvarnost bez mašte uzrokuje životno sivilo, a mašta bez stvarnosti vodi u problematična ponašanja…[5]

- Willy Pasini, *Ponovno otkrivanje intime*

Planirati za mene znači racionalno maštati. Kao što govori citat iznad, mašta i stvarnost su iznimno bitne kako bi se moglo dobro funkcionirati u svijetu. Ovaj citat sam odabrala kako bih objasnila svoj pojam racionalne mašte. Vjerujem da svaki čovjek ima potrebu za planiranjem, bilo da se radi o dugoročnim planovima poput planiranja karijere i zaposlenja ili planiranje obitelji, sve do kratkoročnih planova poput današnjeg ručka ili vremena za opuštanje. Racionalna mašta je pojam koji sam upotrijebila upravo zbog vlastite potrebe da povežem svoje maštarije i ideale u ovaj stvarni svijet, pokušavam odgovoriti na pitanje kako ih ostvariti i kako im se prilagoditi te kako im pristupiti. Osobni planovi su ništa drugo negoli mašta, ali mašta od koje se očekuje da se jednoga dana ostvari u većoj ili manjoj mjeri. Upravo zbog tog očekivanja da se planovi obistine je bitno ubaciti u njih dozu racionalizma i sveopće istine.

[4] https://jezikoslovac.com/word/8tqq (posjećeno 08.09.2021.)
[5] W. Pasini, *Ponovno otkrivanje intime*, 2010., str. 29.

Proučavajući stručnu literaturu pokušala sam samoj sebi omogućiti da bolje shvatim sve promjene i procese koje prolazim. Kao što piše Seginer[6], mladi ljudi troše dosta vremena kako bi sami sebe zamišljali u ulozi odraslog čovjeka, bilo u profesionalnom ili obiteljskom životu. Za njega je bitno da taj koncept (plan) bude čim konkretniji i jasniji kako bi prelazak iz mlade (adolescentske) dobi u odraslu bio čim jednostavniji i bezbolniji. Također, Leccardi[7] piše o tome da je za mlade ljude pojam „budućnost" područje mogućnosti napredovanja u vremenu. Mladi, kako bi se planirano kretali u željenom smjeru, trebaju imati jasne kriterije te tako postižu lakše raspoznavanje realnosti od fantazije.

Planovi, postav u prostoru

[6] Seginer, R. (1995.). *Hopes and fears of anticipated adulthood.* In G. Trommsdorff (Ed.), Kindheit und jugend in verschienden kulturen [Child-hood and adolescence in different cultures]. Juventa Verlag Weheim und Muchen

[7] Leccardi, C. (1996.). *Futuro breve: le giovani donne e il futuro*. Torino: Rosenberg & Sellier

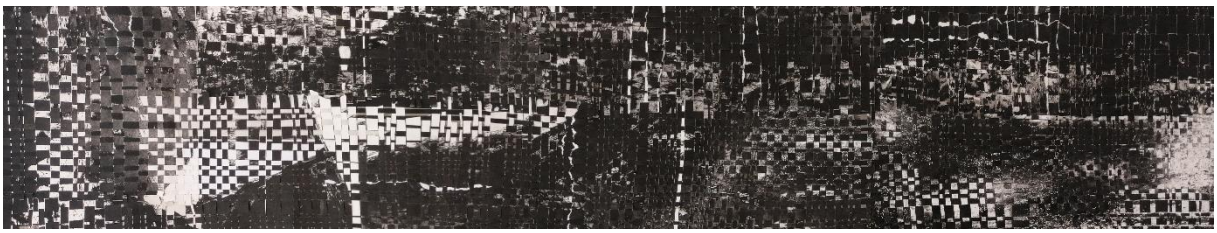
LIKOVNI RAD I POVEZNICA S TEMOM

Moj diplomski rad prikazuje simbolički prijelaz iz „djetinjstava u svijet odraslih“. Moja osobnost je utemeljena na mom djetinjstvu i iskustvima koje sam stekla kroz dosadašnji život i zbog toga mi je bilo bitno da radove koji prikazuju Zagorske brežuljke izložim kao temelj za stvaranje mog diplomskog rada. Prostorni i osobni planovi su pojmovi koje proučavam kako bi sama sebi uspjela objasniti što zapravo želim u životu, koje postupke da poduzmem i kako da ih ostvarim. Planiranje kao pojam sam povezala sa procesom tkanja. Tkanje kao takvo nisam uzela samo kao metaforu, već sam zapravo tkala svoje stare radove. Tkanje možemo usporediti s procesom planiranja - dugotrajan, ponekad i mukotrpan proces koji je naposljetku potreban kako bi se došlo do određenog cilja.

Ugledala sam se na tapiserije koje su kroz povijest krasile mnoge domove te su stvarale topao i ugodan osjećaj unutar neke prostorije. Takve prekrasne tapiserije ogromnih dimenzija krasile su zidove blagovaonica, salona i ostalih društvenih prostora unutar domova.[8] Također, inspiraciju za tkanje papira sam dobila od likovne instalacije Ane Mušćet pod nazivom Zastave.[9]

Tapiserija iz Bayeuxa, nepoznati autor, 1070. – 1080., vez vunenim koncem na lanenom platnu, 50,8 x 700 cm, Musée de l'Evêché, Bayeux

Planovi - detalj

[8] https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=60430 (posjećeno 20.08.2021.)
[9] http://www.gaa.mhz.hr/ana-muscet--zastave-a93 (posjećeno 20.08.2021.)

Ana Mušćet, Istkane Krležine Zastave, 2016., flizelin, pamuk, pleksiglas, tkanice 0,5 x 5 m

ZAKLJUČAK

Pejzaži koje sam izvela u grafičkim tehnikama dubokog tiska i kolografije predstavljaju moju bit koje sam postala svjesna zahvaljujući mom djetinjstvu, mojoj obitelji, prijateljima i poznanicima. Te pejzaže zapravo mogu usporediti sa radovima njemačkog umjetnika Anselma Kiefera koji kroz svoje pejzaže proučava njemačku poslijeratnu Njemačku koja za njega predstavlja njegov identitet.[10] Samosvijest koju sam stvorila o sebi, osvještavanje *vlastitog ja* je bilo iznimno bitno kako bi mogla krenuti dalje. Svijest o tome da život teče dalje je iznimno bitna kako bih krenula planirati i ostvarivati planove. Kao što sam napomenula ranije u tekstu, planiranje je proces organiziranja, a efekt te organizacije ovisi o odabranim metodama i strukturama ciljeva postavljenih u vremenu i prostoru. To sam sama sebi protumačila kao proces koji me prati već duže vrijeme, odnosno, postaje sve intenzivniji kako se bližim razdoblju u životu kada ću ostati sama sa sobom i ovisna sama o sebi.

[10] https://gagosian.com/artists/anselm-kiefer/ (posjećeno 20.08.2021.)

Zbog tog razloga sam odabrala tkanje starih grafičkih otisaka u novu, apstraktnu kompoziciju. Figurativni motivi rodnog kraja koji su ujedno i temelj moje osobnosti, stvaraju novu priču, neispričanu i nedefiniranu do kraja. Mogu zaključiti da je ovaj likovni rad proizašao iz proučavanja *vlastitog ja*, proučavanja mojih vlastitih želja, nada i strahova; mojih planova, upravljanja njima i želja da postignem vlastito samoostvarenje.

Slika 1 - Anselm Kiefer, Aus Herzen und Hirnen sprießen die Halme der Nacht. 2019. –2020., 1200 x 674 cm, kombinirana tehnika

LITERATURA

1. Pasini, W., *Ponovno otkrivanje intime*, 2010.
2. Seginer, R., *Hopes and fears of anticipated adulthood*, In G. Trommsdorff (Ed.), Kindheit und jugend in verschienden kulturen [Child-hood and adolescence in different cultures], Juventa Verlag Weheim und Muchen, 1995.
3. Leccardi, C., *Futuro breve: le giovani donne e il futuro*, Torino: Rosenberg & Sellier, 1996.
4. https://gagosian.com/artists/anselm-kiefer/ (posjećeno 20.08.2021.)
5. https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=60430 (posjećeno 20.08.2021.)
6. http://www.gaa.mhz.hr/ana-muscet--zastave-a93 (posjećeno 20.08.2021.)
7. http://struna.ihjj.hr/naziv/prostorni-plan/2085/ (posjećeno 07.07.2021.)
8. https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=48569 (posjećeno 08.09.2021.)
9. https://jezikoslovac.com/word/8tqq (posjećeno 08.09.2021.)
10. https://hr.wikipedia.org/wiki/Tapiserija_iz_Bayeuxa (posjećeno 08.09.2021.)
11. http://www.zarez.hr/clanci/ana-muscet-pripitomljavanje-zastava-totema-razgovarala-suzana-marjanic (posjećeno 08.09.2021.)
12. https://afasiaarchzine.com/wp-content/uploads/2021/03/01-Anselm-Kiefer-.-Aus-Herzen-und-Hirnen-sprie%C3%9Fen-die-Halme-der-Nacht-.-2019%E2%80%9320.jpg (posjećeno 08.09.2021.)